

I.

181

1948

Boldogasszony évének fordulóján a még mindig tátongó sebekből vérző magyar szívek ezreinek fájdalmas sóhajtását érezzük. Mily nehezen gyógyulnak ezek a sebek! Minél nemesebb részeket támadott meg a baj, annál nehezebb a gyógyulás. Jelen szenvedéseinknek és fájdalmainknak gyökere pedig a lélekben van, ne csodálkozzunk tehát, ha a felépülés folyamata lassú. Szeretnénk bizakodással és reménységgel tekinteni a jövőbe, hogy hamarabb ellelejtessük a jelent. Ezt a jövőt azonban a Gondviselés végtelen jósága és bölcsesége elfödi szemeink elől, s azért a múltban próbálunk vigasztalást keresni. Pedig az igazi gyógyulást nem találhatjuk meg, sem a jövőt illető álmodozásban, sem a múlt eseményein való elmerengésben, hanem csak jelen életünk tévedéseinek és hibáinak felismerésében és egész belső világunknak gyökeres megváltoztatásában.

A Főpásztor
újévi szózata.

Boldogasszony évének fordulóján mégis a múltba kémlel tekintetünk, mert nyolc évszázadnak ködbevesző homályán keresztül ragyogó fénypont integet felénk, amely úgyszólván egyedül nyújt hathatós segítséget jelenünk nagy problémájának megoldásában, a lelkek sebeinek meggyógyításában. Szűzanyánk máriagyüdi kegyhelyének, a nekünk oly kedves kegytemplomnak nyolcszázéves jubileumára gondolok. 1148-ban történt ugyanis, hogy II. Géza királyunk a Szent Szűznek azon a helyen már addig is tisztelt és csodákkal tündöklő szobra fölé „pro augenda fidelium Ungarorum devotione erga B. Virginem Mariam... fieri curavit ecclesiam.” Ebből a templomból még ma is fennáll az a kis részlet, amelyben most a főoltár áll, s amelyet buzgó híveink manapság is térdencsúszva járnak körül. A máriagyüdi szentély tehát hazánknak legrégebb, még ma is fennálló kegyhelye. Ide várja a „Consolatrix afflictorum” Boldogasszony évében, a nyolcszázéves jubileum esztendejében a lelki sebekből vérző magyar hívek százezreit, hogy lélekben megújuljanak, hogy a múlt bűneiért engesztelést nyújtsanak, hogy a jövő próbatételeihez erőt merítsenek. Súlyos kísértések időszakát éljük. Ha azonban hűségesek és állhatatosak maradunk az áldozatos szeretetben és drága Szűzanyánk tiszteletében, ezeket a kísértéseket is le fogjuk győzni. Hív bennünket a „Mater amibilis”, hogy szeretetben eggyé forrjanak a hívek pástoraikkal és lélekben újjászületve új templomok épüljenek a magyar szívekben „pro augenda fidelium Ungarorum devotione.”

Mikor tehát a máriagyüdi jubileumi ünnepségeket egyházmegyémekben meghirdetem és azokra kedves híveimet lelkipásztoraikkal együtt eleve szeretettel meghívom, nem csupán külső fényes ünneplésre gondolok, hanem elsősorban belső lelki megújhódásra, amely megindítsa és véghez vigye a lelkek sebeinek teljes meggyógyítását. Ennek elérésében rendületlenül bízom jóságos Szűzanyánk hathatós segítségével és pártfogásában.

Ezzel a szent bizalommal és reménységgel köszöntelek benneteket — Tisztelendő Testvéreim és kedves Híveim — az esztendő fordulóján és kérlek, hogy bizalomteljes imádságaitokat egyesítsétek az én könyörgéseimmal a szent cél érdekében.

A máriagyüdi ünnepségek rendjét az előkészítő bizottság idejében közölni fogja a lelkipásztorkodó papsággal a szükséges tudnivalókkal együtt.

182

1948

Tempus
communio-
nis paschalis
prolongatur.

Vigore facultatis a S. Sede Apostolica die 18 Februarii a. 1943 sub nro 716/1943 ad quinquennium obtentae, tempus praecepti paschalis a Dominica I. Quadragesimae usque ad Festum Ss. Trinitatis inclusive extendimus. In iis autem paroeciis, ubi sacrae missiones, exercitia spiritualia, institutiones catecheticae publicae, aliaeque huiusmodi piae conciones pro populo fideli habeantur, adimplementum praecepti paschalis quocumque anni tempore permittimus.

183

1948

Obitus
Josephi Bok
et Joannis
Trinn.

Die 3. Novembris anni praeteriti post gravem et diuturnam infirmitatem sacramentis pie munitus decessit *Josephus Bok* canonicus honorarius, parochus Némethbolyensis. Anno 1886. natus, anno 1910. sacerdos ordinatus cooperatorem egit per duodecim annos, dein anno 1923. parochus nominatus est in Némethboly, ubi usque ad ultimum diem zelosissimum se pastorem animarum exhibuit. Interim per decennium inspector scholarum districtus Némethbolyensis et aliquot annos v-a-diaconus conscientiose fungebatur. In difficillimis temporibus strenuus propugnator erat rerum s. religionis et patriae, in opere pastoralis infatigabilis. In praemium meritorum anno 1946. canonicus Ecclesiae Cathedralis honorarius nominatus est.

Die 6. Januarii a. c. sacramentis iterata vice recreatus animam candidam Creatori reddidit *Joannes Trinn* capellanus ad hon. Suae Sanctitatis, parochus rudedonatus. Anno 1870. natus et anno 1894. ad sacerdotium promotus post quattuor annos in munere cooperatoris peractos nominatus est parochus anno 1898. in Bonyhádvarasd, anno 1907. in Babarc, anno 1919. in Laskafalu, anno 1926. in Lovászhetyény. Animam habens tenellam et piissimam ubique se pastorem amatum et veneratum animarum praestitit. Anno 1914. capellanus Suae Sanctitatis honorarius factus est.

Animas denatorum confratrum piis omnium precibus triumque Sacrorum praescriptorum suffragiis enixe commendo.

184

1948

Personalía.

Dr Paulo Perényi a munere v-a-diaconi, *Petro Frost* vero a munere inspectoris scholaris erga preces proprias relevatis utrumque munus in districtu Máriakéméndensi commissum est *Casparo Fröschl* parochus Máriakéméndensi.

Stephanus Lukács supr. inspector dioec. scholarum et *Dr Joannes Patton* parochus in Pécs-gyárváros titulo consiliarii eppalis decorati sunt.

Novi parochi nominati et investiti sunt: *Paulus Kovács* administrator Szebényensis ibidem ac *Ladislaus Budavári* administrator Kisszékelyensis ibidem.

Eduardus Petrovich professor religionis a servitio dioecetano relevatus factus est director praepar. ludimag. Strigonii. Professor religionis in gymn. status Quinque-Eccl. nominatus est *Adamus Békés*, commissarius eppalis Nagyhajmásensis. *Josephus Arató* a captivitate feliciter reversus factus est capellanus expositus in Baranyajenő. *Josephus Kiss* e dioec. Transsilv. ad interim susceptus missus est commissarius eppalis ad novam curatiam erigendam Fürgedensem. *Georgius Elm* cooperator Villányensis factus est primum cooperato, dein administrator in Némethboly.

Cooperatores translati sunt: *Michael Ferkov* e Beremend ad Egerág, *Josephus Horváth jun.* e Dunaszekcső ad Szekszárd civ. int., *Elias Romvári* in dioecesim reversus ad Némethboly et *Sebastianus Elm* a Némethboly ad Villány.

185

1948

Beneficium paroeciale *Németbóly* per obitum proprii pastoris vacans redditum patronatuique Cels. Principis Ferdinandi a Montenuovo obnoxium, praesentibus concursui publico usque ad 29. Februarii a. c. duraturo exponitur. Sacerdotes dioeciesani hanc parceciam assequi cupientes — dummodo in examine synodali approbati et secus idonei sint — velint suos recursus supralaudato Patrono inscribendos intra praefatum terminum Curiae meae exhibere.

Concursus
pro paroecia
Németbóly.

186

1948

Az apostoli szentszéktől nyert felhatalmazás alapján a magyar püspöki kar múlt évi december 10-én tartott tanácskozásában úgy határozott, hogy az egész ország területére egyöntetűen állapítja meg az 1948. évre *kötelező* böjti fegyelmet.

Böjti
fegyelem
1948-ban.

Eszerint a) *szigorú böjti nap (ieiunium cum abstinentia) hamvazó szerda és nagypéntek*; b) *megtartóztatási nap (abstinentia): az év minden péntekje.*

Hogy ezek a böjti kötelezettségek kiket és milyen mértékben érintenek, továbbá, hogy mikor és mely esetekben mentesek azok megtartása alól, ezután is a régi szabályok irányadók.

A magyar püspöki kart ezen elhatározásában kizárólag az a szempont vezette, hogy a nehéz viszonyokra való tekintettel könnyítsen a hívek lelki terhein. Mikor tehát ezt a rendkívüli módon enyhített böjti rendeletet egyházmegyében kihirdetem, nyomatékosan kérem kedves híveimet, különösen pedig a papságot és a szerzetesrendek tagjait, hogy aki csak teheti, továbbra is tartsa meg, nem kötelezően, hanem önkéntesen, a régi böjti rendet, avagy gyakoroljanak minél több más önmegtágadást engesztelésül a világ bűneiért és a krisztusi béke kieséséért. Az önként vállalt böjt és önmegtágadás csak értékesebbé teszi engesztelő felajánlásunkat.

A nap-nap után nyomasztóbbá váló paphiányra való tekintettel pedig szeretettel kérek és búzdítok mindenkit, hogy a kántorböjtök szombatjait tartsuk meg a hústól való megtartóztatásban és könyörgő imában azért, hogy a jóságos mennyei Atya adjon minél több buzgó lelkű papot egyházmegyénknek. Ez a sürgető kérésem természetesen nem bűn terhe alatt kötelező parancs.

Felhívom a lelkipásztorkodó papságot, hogy a jelen böjti rendeletet a legközelebbi vasárnapon a szószékről magyarázzák meg a híveknek.

187

1948

A magyar püspöki kar múlt évi december 10-én hozott határozata értelmében elrendelem, hogy az 1948. évben minden hónap első vasárnapján az összes plébániatemplomokban és a külön lelkészségekkel bíró templomokban, ahol a legméltóságosabb Oltáriszentséget állandóan őrzik, nyilvános engesztelő órákat tartsanak az Oltáriszentség kitételével. Hogy ez a szentségimádás mely időpontban (délelőtt, délután, vagy esetleg este) legyen, avagy mennyi órán át tartson, azt nem kívánom előírni. Allapítsák meg a plébániavezetők, templomigazgatók a helyi körülmények figyelembevételével legjobb belátásuk szerint. A fődolog az legyen, hogy a hívek minél nagyobb számban bekapcsolódjanak, és olyan lelki tartalommal töltsük meg, hogy minél értékesebb és hatásosabb legyen. Ugyanilyen szentségimádásra engedélyt adok a szerzetesek vezetése alatt álló és egyéb templomokra, nyilvános és félig nyilvános kápolnákra is, ahol állandóan őrzik a Legszentebbet, csak az adorálók kellő számú folytonos részvétele legyen biztosítva.

Engesztelő
szentségimá-
dás a hónap
első vasár-
napján.

Ugyancsak az engesztelés előmozdítására általános engedélyt adok 1948-ra arra, hogy ahol azt a hívek bizonyos alkalmakra kérik, esti 1—2 órás szentségimádás külön egyházzhatósági engedély kérése nélkül tartható legyen.

188

1948

Alapított
misék össze-
vonása.

Az elértéktelenedett tőkével bíró alapított misék összevonására vonatkozólag a Római Szentszéktől nyert felhatalmazásom alapján az 1948. évre ugyanazt rendelem, amit az elmúlt esztendővel illetően 3022/1946. számú körlevéli rendelkezésemben közzétettem. Ez az összevonás vonatkozik mind a régebbi, mind az újabb elértéktelenedett alapított misékre.

Egyes plébániavezetőknel kezd feledésbe menni az a kötelezettség, hogy az így összevont alapított misék elvégzéséről az esztendő leteltével jelentést kell tenni az egyházmegyei hatóságnak, azért erre a kötelezettségre itt is nyomatékosan felhívom a figyelmet.

189

1948

Harangozá-
sok.

Mint hogy egyházmegyénkben a ki- és betelepítések folytán a népesség nagyrészen felcserélődött, szükségesnek látom, hogy az új hívek figyelmét is felhívjam a harangozások terén érvényben lévő rendelkezésekre, melyeknek betartását a lelkipásztorok szigorúan kívánják meg. Az említett rendelkezések szerint: halottakra harangozni vasár- és ünnepnapok délelőttjén, *más vallásuakra* pedig és olyanokra, akikről az egyházi temetést meg kell tagadni, *mindenkor tilos*. Közérdekű, nem egyházi okból csak a püspök rendelhet el harangozást.

190

1948

Munkás- és
tanoncifjúság
lelki gondozása.

Kívánatos és felette fontos, hogy a munkás- és tanoncifjúság valláserkölcsi neveléséről az iskolán kívül az egyházközségek keretében is gondoskodás történjék. Felhívom azért az érdekelt plébániavezetőket, akiknek egyházközségeiben nagyobb számú iparostanonc és munkásifjú él, hogy az egyházközségi munkásifjú-csoportokat megalakítsák. Az A. C. országos elnöksége létrehívta e csoportok központját (címe: Budapest, IX. Gát-u. 6.), amely készségesen szolgál megfelelő szellemi eligazítással és anyaggal.

191

1948

Házasságon
kívül
született
gyermek
anyakönyve-
zése.

A házasságon kívül született gyermek jogállásáról szóló 1946. XXIX. tc.-nek az anyakönyvvezetést érintő 99.000/1947. B. M. számú végrehajtási rendelkezésével kapcsolatban a következő utasításokat adom:

Állami vonatkozásban 1895. október 1. óta ezt az időpontot követő születési, házasságkötési és halálozási esetekre nézve az állami anyakönyvi bejegyzést és az arról kiállított kivonatot veszik irányadónak. Egyházi vonatkozásban a jelzett időpont után is egyedül a mi egyházi anyakönyveink vezetésében továbbra is az egyházi jogi előírásokat kell szorosán követni és megtartani mindenben a származási rovat kitöltésében is. Hogy azonban a vezetéknév és így a személyazonosság tekintetében az egyházi és az állami anyakönyvvezetés között az egyezés biztosíttassék, a keresztelési anyakönyvben a következő bejegyzéseket szabad, sőt kell eszközölni.

1. a) Ha a házasságon kívül született gyermek kereszteléskor bemutatást nyert a természetes atyának a gyermekre vonatkozó teljes hatályú elismerő nyilatkozata, vagy az atyaságot megállapító bírói ítélet, vagy a gyámhatósági határozat a képzelt atya személyének megjelöléséről, az Észrevételek rovatában ez a körülmény feljegyzendő. A bejegyzés ily szövegezéssel eszközölni: Az itt bejegyzett gyermek a természetes atyának N. N. r. k. (vagy ev.ref., ág. ev. stb.) vallású férfiúnak teljes hatályú elismerése (vagy: N. N.-nek atyaságát megállapító bírói ítélet alapján, avagy N. N. képzelt személynek a gyámhatóság rendeletére atyaként történt állami anyakönyvi bejegyzése) alapján, az 1946: XXIX. tc. értelmében az atya nevét viseli.

b) Amennyiben a természetes atyára vonatkozó említett bizonyítékokat nem a keresztelés bejegyzésekor, hanem csak később mutatják be, a bejegyzéshez a vonatkozó okmányok csatolása mellett szabályszerűen kikérendő az egyházi hatóság engedélye.

A keresztelési anyakönyv indexébe a gyermek nemcsak az anyjának, hanem a természetes atyának neve alatt is, tehát két helyen, vezetendő be, hogy bejegyzésének megtalálásában ne álljon majd elő nehézség.

2. Ha katolikus anyának házasságon kívül más vallású természetes atyától származó fiúgyermekét kívánják nálunk megkereszteltetni, minden egyes esetben gondosan és lelkiismeretesen kimutatni és tisztázni kell azt a kérdést, vajjon a gyermek katolikus neveltetése biztosítva van-e? A gyermeket ugyanis a 750. can. 2. §-a szerint csak abban az esetben szabad megkeresztelni, ha annak katolikus nevelése biztosítva van. A szóban levő 99.000/947. B. M. számú rendeletnek 34. §-a szerint azonban: „A házasságon kívül született fiúgyermek, ha 7. életévét még nem töltötte be, az atyának a teljes hatályú atyai elismerő nyilatkozat keltétől, illetőleg az atyaságot megállapító ítélet jogerőre emelkedésétől számított hat hónap alatt kifejezett kívánságára az atyának vallását követi, amennyiben ez a vallás a bevettek, vagy a törvényesen elismertek közé tartozik.” Ezen eshetőség elhárítása céljából az ilyen gyermek megkeresztelése előtt kimutatni és tisztázni kell a gyermek katolikus neveltetésének kérdését, és ennek biztosítását. Ha a jelzett veszedelem fennáll, a gyermeket nem szabad megkeresztelni. Ha ez az eshetőség kizártnak ítéelhető, megkeresztelhető a gyermek. A lekipásztorok minden ilyen esetben e pontra különösen nagy gondot és óvatosságot fordítsanak. Az esetleg előálló minden egyéb kétes esetben az egyházi hatóság utasítását kell kikérni.

192

1948

Dr. Bencze László tb. kanonok, egyházmegyei főtanfelügyelő megrendült egészségi állapotára való tekintettel nyugdíjazását kérte. Kérelmének őszinte elismerésem kifejezése mellett helyt adva besoroztam az egyházmegyei rendes nyugdíjas papok sorába. Helyébe egyidejűleg Lukács István eddigi tanfelügyelőt neveztem ki egyházmegyei főtanfelügyelővé.

Személyváltozás az egyházm. tanfelügyelőségén.

193

1948

A Statuta Syn. a Rendtartás és Rendszabályokra való hivatkozással nyomatékosan felhívom a fennhatóságom alatt álló iskolaszékeknek és iskolai igazgatóságoknak figyelmét arra, hogy hivatalos eljárásaikban szigorúan tartsák magukat az 1935: VI. tc. 8. § (1)-ben foglalt elvnek az említett szolgálati könyvekben részletezett előírásaihoz.

Az iskolai önkormányzati elv szem előtt tartása.

Ennek megfelelően az iskolaszéki elnökök, igazgatók, a nem egyházi hatóságoktól érkezett és nem statisztikai jellegű ügyeket elintézésük előtt kötelesek az egyházmegyei főtanfelügyelőhöz felterjeszteni.

194

1948

Tekintettel az általános árviszonyokra, továbbá arra a körülményre, hogy a legutóbbi rendezés a stóladíjakat rendkívül mérsékelten állapította meg, az esperesi kerületek többségének véleményezése alapján jelen soraimmal akként rendelkezem, hogy mostantól kezdve a stóladíjak, valamint az egyes alkalmakkor fizetendő taxák az 1927. évi stóladíjtáblázatban, illetve a Statuta Synodaliában feltüntetett pengőösszegek háromszorosával fiztessenek forintértékben.

Stóladíjak felemelése.

Minta a kivetési lajstromra:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Sorszám																			
1	Fiatalok	Lakhely	Egyházi és iskolai adó alapja																
2	Külfelvezett neve	utca, szám																	
			kg	dg	Ft	Ft	Ft	Ft	Ft	Ft	Ft	Ft	Ft	Ft	Ft	Ft	Ft	Ft	
			Adózó terhére egy évre előírt búza földadó összege	Búza földadó kilogrammonként 40 filléres árral átszámított értéke	Adózó terhére egy évre előírt házadó összege	Adózó terhére egy évre előírt együttes kereseti és jövedelem adó összege	Szolgálati és munkabérből származó jövedelem egy évi összegének 10%-a	5-8 rovat alatti együttes összeg az egyházi és iskolai adók alapja% -kal kivetett egyházi adók összege% -kal kivetett iskolai adók összege% -kal kivetett egyh. és isk. adó együttes össz.	Párber váltság alapja lásd: Megjegyzések 3. pontja% -kal kivetett párber váltság összege				Együttes kezelésbe előírandó egyh., isk. adók és párberváltság 12-14-16 alatti összeg	Együttesen kezelt közadók főkönyvi tételszáma	Jegyzet

Székhelye:

az együttes kezelésbe vonandó egyházi adókról.

Székhelye:

Egyházmegyei hatóság:

Kivetési lajstrom az 19.....évre

Egyházközség:

195
1948

A magyar pénzügyminiszternek 1947. évi október 23-án kiadott 183.640/1947. VII. sz. körrendelete úgy intézkedik, hogy mindazokon a helyeken, ahol az 1947. évi egyházi adó már e körrendelet kiadását megelőzően az együttes adókezelésbe bevonatott, azt engedélyezettnek kell tekinteni. Egyéb helyeken s mindenütt az 1948. évre azonban az együttes kezelést az alábbiak figyelembevételével *kérelmezni kell*, amire a t. plébániavezetőket ezennel utasítom. Az 1927. évi november 25-én kelt 89.187/1927. VII. a. számú P. M. illetőleg az 1939. évi november 25-én kelt 165.898/1939. VIII. sz. P. M. rendeleteket ez a most kiadott körrendelet annyiban módosítja, hogy amennyiben a kivetett egyházközségi adó az állami törzsadók (föld-, ház-, együttes kereseti és jövedelemadó) teljes összegének 3%-át, illetve, ha az egyházközség népiskolát is tart fenn, akkor 10%-át nem éri el, az egyházközségek által az együttes kezelésbe vonás iránt előterjesztendő kérelem (mintát l. alább) ügyében a pénzügyigazgatóság, ellenkező esetben a pénzügyminiszter határoz.

Mivel a törzsadók alapja emelkedett, e rendelkezést, amely az adókulcsot leszállítja, nem lehet okvetlenül hátrányosnak mondani, azonban igen hátrányos a rendelkezésnek az az utasítása, amely az említett százalékos kulcsok megállapításánál a búzaföldadó minden kg-ját 40 forinttal (tehát 1 q búza egyenlő 40 Ft-tal) számítja.

Nem vitás, hogy az együttes kezeléssel az egyházközségek tulajdonképpen az adózók terheit akarják csökkenteni, mivel az adóbeszedéssel járó adminisztrációs költségeket nem kell a terhükre, mint az egyházi adót kivetni s ezenkívül az egyházközség a munkavállalóival szemben fennálló kötelezettségének is pontosan eleget tud tenni.

Az egyházi és iskolai adók együttes kezelésbe való vételére irányuló kérelemnél, amely az alábbi módon fogalmazható, mindkét indító okra hivatkozni lehet.

Egyházi adók együttes kezelése.

.....oldal.

Igazoljuk, hogy ezen kivetési lajstrom

19.....év.....hó.....-ig 15 napi közzemlére ki volt téve és ellene észrevétel nem adatott be.

közösségben az egyházközség hivatalos helyiségében 19.....évi.....hó.....tól,

világi elnök.

egyházi elnök.

Pénzügyigazgatóság

Alulírott ai r. k. Egyházközség képviselőjében tisztelettel kérem a Pénzügyigazgatóságot, hogy az egyházi és iskolai adók együttes kezelésbe vonását engedélyezni szíveskedjék.

Kérésünket azzal támogatjuk, hogy az együttes kezeléssel az adózók terheit kívánjuk csökkenteni, miután az adóbeszedéssel járó adminisztrációs költségeket nem kell terhükre mint egyházi adót kivetni, ezzel a költséggel terheik lényegesen csökkennek és ezen kívül az egyházközség a munkavállalóival szemben vállalt kötelességének is pontosan eleget tud tenni. Így az egyházi adónak együttes kezeléséhez fontos érdekei fűződnek a munkavállalóknak és az egyházközség ezen érdekek kielégítését kívánja teljesíteni, amikor az egyházi adók együttes kezelését kéri.

Mellékelve beterjesztjük az egyházi és iskolai adók Egyházmegyei Hatóság által jóváhagyott példányait.

A kivetési lajstrom közszemlére kitett példányát.

Az egyházi adók kivetési százaléka.....⁰/₀

Az iskolai adók kivetési százaléka.....⁰/₀

Párbér váltság kivetési százaléka.....⁰/₀

Kérésünket megismételve vagyunk

....., 19-n.

Tisztelettel
egyházi elnök.

Megjegyzések:

1. A 8. rovat: szolgálati és munkabérből származó jövedelem 1 évi összegének 10 százaléka után is az egyházi és iskolaadó a kivetési kulcs szerint vetendő ki.

2. Párbérváltság nem tartozik bele az egyházi és iskolaadó (3⁰/₀, illetve 10⁰/₀) adókulcsába. Az egyházi és iskolai adó együttes adókulcsa maximálisan 10⁰/₀ lehet.

3. A 13. rovat fejléc szövege a következő: Párbérváltság alapjai: E fejléc szöveg kiegészítendő azzal, hogy a párbérnek mi az alapja, pl. családonként 1 Ft, vagy páronként 25 kg búza stb. Ennek megfelelően az egyéni kivetés sorába beírandó a családtagok vagy párok száma; a következő, tehát a 14. rovatba pedig a fizetendő párbérváltság 1 évi összege irandó be. (Megjegyzendő, hogy a párbérváltság együttes kezelése nem kötelező az egyházi és iskolai adók együttes kezelése esetében sem. Ahol a hívek párbért fizetnek és nem az egyházközség fizet párbérváltságot, ott ez a két rovat teljesen üresen hagyandó.)

4. Ha az egyházi és iskolai adók együttes kezelésbe vonattak, ugyanazon adóktól külön már nem szedhető be.

5. A 15. és 16. rovatok esetleges más egyházi vagy iskolai vonatkozású adók kivetésére szolgálnak.

6. A kivetési lajstrom három példányban készítendő, egy házipéldány, egy a Püspöki Hatóság, egy a Pénzügyigazgatóság részére.

196

1948

A hozzám és hivatalomhoz érkező levélpostai küldemények kézbesítése postafiók útján történik. Ennek elintézését nagyban megkönnyíti és meggyorsítja az az eljárás, ha a feladó a címzésnél feltünteti a postafiók számát. Felhívom azért az érdekeltek figyelmét arra, hogy ezentúl a főpásztorhoz, egyházmegyei hatósághoz, püspöki irodához, a püspöki szentszékhez, a püspöki iroda vagy székház alkalmazottaihoz, vagy személyzetének tagjaihoz intézett akár hivatalos, akár névreszóló leveleken a címzést mindenkor így írják: Pécs I., postafiók 71.

Levelek
címzésének
módja.

197

1948

Országos
Papi Beteg-
segélyző
eljárási sza-
bályzata.

Sok felesleges utánjárást és levelezést okoz, hogy a papság nincs tisztában az EUGE keretében működő Országos Papi Betegsegélyző által nyújtott segítség és kedvezmények igénybevételének módjával. Ennek elkerülésére az EUGE külön eljárási szabályzatot dolgozott ki, amely megjelent az Egyházi Körirat egyik számában. Akik ezt a kizárólag papok részére írt folyóiratot járatják, máris olvashatják a szabályzatot. Akik pedig az Egyházi Köriratot még nem járatják, azoknak is érdeke, hogy legalább azt a számot megrendeljék belőle, ahol a betegsegélyző szabályzatát megkaphatják. Az EUGE iroda útján (Budapest, IV. Ferenciek-tere 7.) is megrendelhető.

198

1948

EUGE-díjak
felemelése.

A népjóléti miniszter az elmúlt év folyamán 214.745/1947. N. M. számú rendeletével az eddig megállapított legalacsonyabb kórházi ápolási díjat, amelyhez az Országos Papi Betegsegélyző számításai igazodtak, napi 15 forintról Budapesten 23 forintra, vidéken napi 18 forintra emelte. Mivel emiatt az EUGE kiadásai szintén emelkednek, a tagdíjakat is ennek megfelelően emelni kellett múlt évi november 1-től kezdődően. A jelzett időponttól kezdve mindazok, akik addig havi 3 forintot fizettek, attól kezdve 4 forintot, akik pedig addig 4 forintot fizettek, attól kezdve havi 6 forintot tartoznak fizetni. Pécsegyházmegyei Alapítványi Hivatal a novemberi és decemberi különbözeteket és a januári felemelt díjakat a január 1-i kongruákból és illetményekből már levonta. Akik ilyenben innen nem részesülnek, tartoznak mind a kéthónapi különbözetet, mind a további hónapok felemelt összegét az Alapítványi Hivatal 300.078. számú csekklapján az összeg rendeltetésének jelzésével mielőbb beküldeni, mert különben alkalomadtán nem részesülhetnek a betegsegélyző kedvezményeiben.

199

1948

Nyomdaköltségek és az új
Directorium
ára.

A nyomdaköltségekre a folyó évben minden egyházmegyei pap (a nyugdíjasok kivételével) 15 forintot tartozik befizetni. A kongruakiegészítő államsegélyt élvezőktől ezt az összeget a Pécsegyházmegyei Alapítványi Hivatal folyó évi február hó 1-én le fogja vonni, a többiek pedig minden sürgetés bevárása nélkül mielőbb tartoznak azt a Pécsegyházmegyei Alapítványi Hivatal 300.078. számú csekklapján az összeg rendeltetésének jelzésével beküldeni.

A folyó évi Directorium 10 forintba kerül példányonként. Ezt az összeget az Alapítványi Hivatal az államsegélyekből, illetve az illetményekből már január 1-én levonta. A templomok és kápolnák példányainak ára az illető templomok és kápolnák pénztárait terheli, tehát az érdekelt plébániavezetők annak erejéig kárpótolhatják magukat az illető pénztárból. Akiknél ilyen levonás nem volt lehetséges, azok sürgősen küldjék be a rájuk eső összeget a Pécsegyházmegyei Alapítványi Hivatal 300.078. számú csekklapján az összeg rendeltetésének jelzésével.

Kelt Pécssett, 1948. évi január 10-én.

† FERENC s. k.
püspök.

A kiadásért felelős: Dr. Erdélyi Gyula, Pécs.

1948.

II.

637

1948

Proximo tempore vernali Deo adiuvante Visitationem Canonicam in districtibus Quinque-Ecclesiensi, Siklósensi et Máriakéméndensi instituemus sacramentumque S. Confirmationis distribuemus ordine sequenti:

Ordo
Visitationis
Canonicae
et S. Confirmationis.

Die 24. Apr.	Pécs-Belváros	Die 10. Maii	Kövágószöllös
" 25. "	Pécs-Gyárváros	" 16. "	Pécs-Székesegyház
" 26. "	Villány	" 17. "	Pécs-Mecsekszabolcs
" 27. "	Németmárok	" 19. "	Máriakéménd
" 28. "	Lippó	" 20. "	Püspöklak
" 29. "	Lapáncsa	" 21. "	Himesháza
" 30. "	Beremend	" 22. "	Palotabozsok
" 1. Maii	Nagyharsány	" 23. "	Véménd
" 2. "	Alsószentmárton	" 24. "	Szebény
" 3. "	Siklós	" 25. "	Feked
" 4. "	Máriagyűd	" 26. "	Erdősmecske
" 5. "	Harkány	" 29. "	Pécs-Budaikülváros
" 6. "	Pécs-Bányatelep	" 30. "	Pécs-Erzsébettelep
" 8. "	Pécs-Szigetkülváros	" 31. "	Püspökbolád
" 9. "	Mecsekalja	" 13. Jun.	Vasas I. (Somogy)

In parochiis Pécs-Belváros, — Budaikülváros et — Szigetkülváros tantum Visitatio Canonica perficietur.

638

1948

Canoni 131. Codicis I. C. necnon Statutis Synodi dioecesanæ conformiter pro anno currenti sequentes theses a ven. Clero dioecesano elaborandas, idest in coronis discutiendas proponimus: Theses pro coronis.

pro corona vernali e Jure Canonico:

A laikus status jogállása az Egyházban.

pro corona autumnali e Theologia Pastoralis:

A telepes helységek lelkipásztori problémái és azok megoldása.

639

1948

Examina
Synodalia.

Die 28. Januarii a. 1948 examina Synodalia subierunt et approbati sunt: *Matthias Kriszt* et *Michael Piliván*.

640

1948

Personalia.

Aemilius Tóth parochus Nagybecsérdensis a munere parochi erga preces proprias relevatus factus est curatus Virginum S. Ursulae in Pincehely. *Dr. Ladislaus Ventura* curatus claustrum Pincehelyensis missus est administrator in Nagybecsérd. *Petrus Feuerbach* parochus Mucsiensis valetudinis causa a servitio dioecetano ad interim relevatus est. *Josephus Somhegyi* cooperatores Tolnaensis factus est administrator ad interim in Mucsi. *Elias Romvári* cooperatores Némethbolyensis constitutus est commissarius episcopalis in Mőcsény.

Cooperatores translati sunt: *Ludovicus Simon* commissarius episcopalis Mőcsényensis ad Kurd, *Josephus Mislai* e Kurd ad Tengelic, *Joannes Ónodi* e Nagydorog ad Mozsgó, *Franciscus Szücs* e Mozsgó ad Nagydorog, *Franciscus Soroncz* e Kocsola ad Tolna.

641

1948

Obitus
confratrum.

Duorum obitu corda nostra contristata sunt dilectorum confratrum, qui gravi morbo affecti, sacramentis tamen pie muniti mundana reliquerunt.

Die 8. Februarii a. c. decessit *Alexius Gartner* parochus rudedonatus Aparhantensis anno aetatis suae 68-o, sacerdotii vero 43-o. In omnibus suis officiis, sive cooperatores, sive parochi mansuetudine, bonitate animi, aliisque virtutibus sacerdotalibus excelluit. Paroecias administraverat ab anno 1915. Kisvaszar, ab anno 1935. Aparhant. Pensione donatus est anno 1947.

Die 28. eiusdem mensis Februarii animam candidam Creatori reddidit *Georgius Ferkov* cooperatores Olaszensis, qui aetate quidem iuvenis, virtutibus tamen imprimis patientia exemplari et caritate Dei ac proximi proventus, dignus vitae aeternae habitus esset. Anno 1917. natus et anno 1942. sacerdos ordinatus cooperatorem egit in Egerág et Olasz.

Animas denatorum confratrum piis omnium precibus triumque Sacrorum praescriptorum suffragiis enixe commendo.

642

1948

Triduum
a hazáért.

A magyar püspöki kar határozatával egyetértésben elrendelem, hogy folyó évi március 12-én, 13-án és 14-én az esti órákban litánia, március 15-én pedig a reggeli plébániai mise idejében ünnepélyes szentmise legyen minden templomban a hazáért. Ez a szentmise (De Magna Dom. Hung.) ünnepélyes votivmise, melyre a hatóságokat is meg kell hívni.

Március 19-re pedig, amely napon az idén a Hétfájdalmú Szűzanya ünnepe egybeesik Szent Józsefnek, az Anyaszentegyház védőszentjének ünnepével, az egész egyházmegyére nézve általános engesztelő bűnbánat tartását rendelem el. Ezen a napon minden templomban nyilvános ünnepi rend szerint végzendők az istentiszteletek megfelelő szentbeszéddel. Nem bűn terhe alatt parancsolt, hanem önkéntesen vállalt szigorú böjtöt tartunk. Úgy délelőtt, mint délután két-két ízben szólaljanak meg az összes harangok negyed órán át, hogy a hívek ez alatt akár a templomban, akár munkahelyükön, akár otthon imádkozzanak a magyar hazáért és az Anyaszentegyházért. Az esti Urangyala után szintén negyed órán át harangozunk az összes harangokkal, és így hívunk mindenkit buzgó imádságra a hadifoglyok mielőbbi hazatéréséért.

Tapasztalatból tudom, hogy híveink igen szeretik az ilyen penitenciális napokat, csak kellőképpen hirdessük, és készítsük elő. Nagy gondot fordítsunk a fájdalom pönteki töredelmes gyónások és szentáldozások szorgalmazására. Habár az ünnepeket szeretett hazánk és szent Egyházunk iránt érzett törhetetlen ragaszkodásunk hatja át, szentbeszédeinkben ne politizáljunk, hanem kizárólag a buzgó vallásos élet elmélyítésére törekedjünk.

643

1948

Az Isteni gondviselés megengedte, hogy b. e. báró Apor Vilmos győri püspök 1945. április hó 2-án az angyali erény védelmében hősi halált haljon. A halál körülményei arra vallanak, hogy igazi martyriummal állunk szemben. Ez a tény, valamint a vértanú püspök iránt megnyilvánuló tisztelet indokoltta teszi a boldoggá avatási eljárás megindítását. A győri Püspök Úr élve a C. J. C. 2003. kánonja 3. §-ában biztosított jogával felállította az erre illetékes bíróságot.

Apor Vilmos báró volt győri püspök írásainak összegyűjtése.

Minthogy a boldoggá avatási eljárással kapcsolatban Isten Szolgájának minden írása összegyűjtendő, felhívok mindenkit, aki joghatóságom alá tartozik, hogy amennyiben birtokában van bármilyen kézzel, géppel írott, vagy nyomtatott írásmű (beszéd, levél, levelezőlap, napló, feljegyzés, jegyzet, előadási vázlat stb.), melynek szerzője Isten Szolgája, azt folyó évi december hó 15-ig hozzám benyújtsa.

Aki tudomást szerez arról, hogy a fent említett írásművek közül valamelyik valakinél található, jelentse ezt a győri egyházmegyei hatóságnak, hogy ha a szükség kívánja, alkalmas időben beidézhető legyen bővebb felvilágosítás megadása végett.

Aki Isten Szolgája iránti kegyeletből a nála lévő kéziratot meg akarja őrizni, az annak hiteles másolatát nyújthatja be. (Hitelesítés: Egyházmegyei Hatóság, vagy plébániahivatal által).

644

1948

A nagycsütörtöki olajszenteléshez szükséges olajmennyiséget az idén sikerült biztosítani. Már jó eleve felhívom tehát a kerületi espereseket, hogy annak idején a szokásos módon küldjenek érte. Minthogy az olaj árát már most ki kell fizetnem, a kérdéses összeg fejében a Pécs egyházmegyei Alapítványi Hivatal a plébániavezetők kongruájából folyó évi március 15-én minden plébánia és önálló lelkészség után 2.— forintot fog levonásba hozni. Ez az összeg természetesen a templompénztárakat terheli, tehát az érdekeltek onnan kártalanítsák magukat a levonás erejéig. Akik kongruát nem élveznek, tartoznak a szent olajok ára fejében a templompénztár terhére mielőbb beküldeni a fent jelzett összeget rendeltetésének jelzésével az Alapítványi Hivatal csekklapján.

Szent olajok ára.

645

1948

A honvédelmi miniszter úr 32.588. Eln. — 1946. szám alatt elrendelte, hogy az elhalálozott visszatért hadifoglyokat honvédtemetésben kell részesíteni, ami azt jelenti, hogy hősi temetőkben ingyenes sírhely és a táborig lelkészek ingyenes közreműködése illeti meg az ilyen halottakat. Katonai temetésben az a visszatért hadifogoly részesítendő, aki a hazatérés időpontjától (hadifogoly-igazolvány keltétől) számított két éven belül halálozott el, s hozzátartozója hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolja, hogy a halálest a hadiszolgálattal, vagy a hadifogságban szerzett egészségrontással okozati összefüggésben áll.

Visszatért hadifoglyok temetése.

Minthogy magam is kívánatosnak tartom, hogy az így elhalálozott hadifoglyok hozzátartozóinak fájdalmát és gondját ingyenes sírhely és ingyenes egyházi szolgálat biztosításával enyhítsük, felhívom a temetőtulajdonos egyházközségeket és a

lelkipásztorkodó papságot, hogy a honvédelmi miniszter 32.588. Eln. 1946. számú rendeletében meghatározott esetekben az elhalálozott hadifoglyok részére ingyenes sírhelyet juttassanak és az egyházi temetési szertartásért semmiféle díjat ne szedjenek. Természetesen csak az egyszerű temetések díjának elengedéséről van szó. Ha a hozzátartozók díszesebb temetést kívánnak, csak az egyszerűbb temetés díjának elengedését igényelhetik, a különbözetet pedig meg kell fizetniök.

646

1948

Pécsegyház-
megyei
Papok Népmis-
siós Egyesü-
letének
felkarolása.

Felhívom a lelkipásztorkodással foglalkozó tiszt. papjaimat, hogy a közelgő tavaszi koronai ülések alkalmával minden esperesi kerület külön tegye megbeszélés tárgyává a Pécsegyházmegyei Papok Népmisziós Egyesületének ügyét. Ebben a vonatkozásban tárgyalják meg: 1. a népmisziók előkészítését; 2. az egyesület erkölcsi és anyagi támogatását. A határozatokat ne csak a jegyzőkönyvek általános szövegébe vegyék fel a kerületi jegyzők, hanem kivonat alakjában csatolják a jegyzőkönyvhöz, hogy azt áttehessem az egyesület vezetőségéhez.

647

1948

Templomi
perselyezés a
drávasztárai
és szedresi
templom
építéséhez.

Jelen soraimmal elrendelem, hogy folyó évi március hó 14-én az összes templomokban történő perselygyűjtés eredménye a drávasztárai, március hó 21-én pedig a szedresi templom céljára fordíttassék. A perselyezés előtt szíveskedjenek a plébániavezetők erre a nemes célra felhívni a hívek figyelmét annak kiemelésével, hogy mindkét helyen az építéshez már az anyag túlnyomó része együtt van. A befolyt összeg „Drávasztárai templom”, illetve „Szedresi templom” jelzéssel azonnal beküldendő az Alapítványi Hivatal címére.

648

1948

Szentsír-
gyűjtések
beküldése.

A múlt év folyamán több plébániavezető szabályellenesen P. Majsay Mórnak küldte el a nagypénteki szentsírgyűjtések eredményét. Nyomatékosan felhívom azért a figyelmet, hogy ennek a gyűjtésnek az eredménye kizárólag a Pécsegyházmegyei Alapítványi Hivatalhoz küldendő és onnan továbbítják rendeltetési helyére.

Kelt Pécsen, 1948. évi február hó 28-án.

† FERENC s. k.
püspök.

III.

1211

1948

Az apostoli Szentszék múlt évi november 30-án kelt apostoli konstitúciójával Papszentelés-ről döntés. (Sacramentum Ordinis. . . Acta Ap. Sedis an. et vol. XL. Nr. 1. pag. 5—7. 1948. jan. 28.) hosszú vitát döntött el, mikor kimondotta, hogy „Sacrorum Ordinum Diaconatus, Presbyteratus et Episcopatus materiam eamque unam esse manuum impositionem; formam vero itemque unam esse verba applicationem huius materiae determinantia, quibus univoce significantur effectus sacramentales, — scilicet potestas Ordinis et gratia Spiritus Sancti, — quaeque ab Ecclesia qua talia accipiuntur et usurpantur”. A presbyteratusnál a püspök első kézföltétele a materia, „quae silentio fit”. Mégis előírja a konstitúció, hogy a szentelésnél az eddigi előírások pontosan megtartandók.

1212

1948

Szentséges Atyánk 1947. december 16-án kelt Motu Propriojával (Acta Ap. Sedis an. et vol. XL. Nr. 1. pag. 17.) a repülőgépen utazó papokra is kiterjesztette a 883. canonban a tengeri utra adott facultast, amely szerint bárkinek a iurisdictionójához tartozó területen gyóntathatnak. Gyóntatási joghatóság.

1213

1948

Deo propitio alumnis nostris cursum theologicum hoc anno absoluturis: *Vendelino Appl, Carolo Csontos, Vladimiro Fájth, Julio Halász, Ladislao Liphay, Francisco Tóth et Jacobo Windheim* die 20. mensis Junii ordinem S. Presbyteratus sumus collaturi. Preces pro ordinandis.

Ut omnes promovendi sancti et perfecti evadant ministri mysteriorum Dei, praesentibus mandamus, ut diebus Dominicis mensis Junii ordinationem praecedentibus, ipsaque die ordinationis fideles cum pastoribus post sacrosanctum Missae sacrificium fervidas pro ordinandis preces fundant. Item praecipimus, ut omnes sacerdotes dioecesani die ordinationis — quo quidem die omnis alia oratio quoquo modo imperata cessabit — orationibus pro missa praescriptis collectam Pro omni gradu Ecclesiae addant.

1214

1948

Die 8. Aprilis a. c. gravi et diuturna infirmitate consumptus sacramentisque iterum ac saepius pie munitus obiit *Michael Ambach* abbas tit., parochus Dunaföldvárensis. Anno 1871. natus et anno 1895. sacerdos ordinatus quattuor annos in munere cooperitoris peregit. Paroecias administraverat ab anno 1899. Bellye, ab anno 1905. Nagynyárád, ab anno 1918. Dunakömlőd, ab anno 1929. Dunaföldvár. Interim v-a-diaconum egit annis 1908—18. districtus Mohács, et annis 1922—37. districtus Dunaföldvár. Caritate Dei et proximi fervens in omnibus suis muneribus optimum se pastorem animarum fidelissimumque Jesu Christi servum praestitit. Obitus Michaelis Ambach.

Vita exemplari ac virtutibus clericalibus praeulgens omnium venerationem sibi promeruit, quod praesertim infirmitate ingravescente apparuit, cum iugis orationis spiritui miram patientiam coniungeret. In praemium meritorum anno 1931. titulo Abbatiae S. Petri de Földvár condecoratus est.

Animam denati confratris piis omnium precibus triumque Sacrorum praescriptorum suffragiis enixe commendo.

1215

1948

Personalia.

Casimirus Loschert parochus Villányensis erga preces proprias a munere v-a-diaconi districtus Siklósensis relevatus est, quo in officio novus v-a-diaconus nominatus et investitus est *Josephus Ferencz* parochus Németmárokensis. *Dre Gabriele Gere* canonico hon. erga preces proprias a munere scholarum inspectoris districtus Szentlőrincensis relevato *Georgius Nagy* parochus Királyegyházaensis constitutus est inspector scholarum. *Josephus Éberhard* parochus Szakadátensis nominatus et investitus est parochus in Németbóly.

Administratores ad interim facti sunt: *Dr. Victor Gergye* vicarius Dunaföldvárensis in civ. int. ibidem, et *Valentinus Kővári* cooperátor Bátaszékensis in Szakadát. *Georgius Elm* administrator Németbólyensis relictus est cooperátor ibidem. *Georgius Aszmann* cooperátor Püspöknádasdensis translatus est ad interim ad Bátaszék.

1216

1948

Concursus
pro paroeciis
Dunaföldvár
et
Szakadát.

Beneficia paroecialia *Dunaföldvár* (patronatui Fundi R. Scientiarum Universitatis obnoxium) et *Szakadát* (liberae collationis eppalis) per mortem seu translationem proprii pastoris vacantia reddita praesentibus concursui publico usque ad 31. Maii a. c. duraturo exponuntur. Sacerdotes dictas paroecias assequi cupientes velint suos recursus intra praefatum terminum Curiae meae substernere. Recursus pro *Dunaföldvár* Ministro Cultus inscribendi et tymbro legali providendi sunt.

1217

1948

Máriagyüdi
jubileumi
ünnepségek.

A június hó 5-én és 6-án rendezendő máriagyüdi jubileumi ünnepségek előkészületei a legszebb reményekkel töltenek el bennünket. Buzgó híveink vallásos lelkesületének, a Boldogságos Szűz iránti tiszteletének és szeretetének lelkes megnyilvánulása és kifejezése lesz ez az ünnepség, melynek fényét nagyban emeli és fokozza, hogy kilátásba helyezte magas megjelenését a Bíboros Hercegprimás Urral az élén a magyar Püspöki Kar legtöbb tagja. Ilyen megtiszteltetésben gyönyörű székesegyházunk felszentelése óta nem volt része egyházmegyénknél.

Értesülésem szerint kevés kilátás van arra, hogy a rendezőbizottság külön vonatok engedélyezése iránt benyújtott kérelme kedvező elintézését nyerjen, azért felhívom a lelkipásztorkodó papságot, kövessen el mindent, hogy a hívek és papjaik a rendelkezésre álló lehetőségek felhasználásával (menetrendszerű vonatok, autók, autóbuszok, kocsik igénybevételével, vagy gyalogosan) minél nagyobb tömegekben jöjjenek a máriagyüdi ünnepségekre az egyházmegye minden részéből. A nagyobb áldozat nagyobb szeretetnek a jele, és bőségesebb kegyelmek forrása.

1218

1948

A budapesti
euchariszt.
kongresszus
tizedik
évfordulója.

Folyó évi május hó utolsó napjaiban lesz tízéves fordulója a Budapesten tartott felejthetetlen Eucharisztikus Világkongresszusnak.

Az évforduló méltó megünneplése céljából elrendelem, hogy

1. május 26-án, Urnapjának előestéjén az esti harangszó után minden templom összes harangjai harminc percen át szóljanak;

2. május 27-én az urnapi körmenetet mindenütt a szokottnál nagyobb gond-
dal és különös ünnepélyességgel rendezzük meg;

3. május 29-én, szombaton, a helyi viszonyoknak leginkább megfelelő esti
órában a hívők legnagyobb tömegének bevonásával ünnepélyes szentségimádási órát
tartunk minden plébánia- és önálló lelkészszégi templomban.

Különösen nagy gondot fordítsunk a férfiak és legények részvételére a szent-
ségimádásban, sőt ahol ez alkalmasnak látszik, részükre rendezzünk külön éjjeli
szentségimádási órát megfelelő elmélkedéssel. A gyönyörű emlékezéssel és a kong-
resszusi események felidézésével ne annyira külső fényre, mint inkább belső lelki el-
mélyülésre törekedjünk.

1219

1948

Jelen körlevelemhez csatolva egyházmegyéim minden papja részére megkül-
döm Szentséges Atyánknak a Liturgiáról és a Szentírásról kiadott apostoli körlevelét
magyar fordításban. Tanulmányozzuk át behatóan azok tartalmát és híveinkkel is
ismertessük.

Két pápai
enciklika.

1220

1948

Felkérem Tiszt. Papjaimat, értesítsék a papi pályára hivatást érző ifjakat,
hogy a pécsi papnevelőintézetben a szokásos felvételi vizsgálat folyó évi június 30-án
és július 1-én fog megtartatni.

Felvétel
a papnevelő-
intézetbe.

A legalább négy gimnáziumi osztályt végzett pályázók egyházi keresztlevelük-
kel, szüleik egyházi házasságlevelével, utolsó évvégi bizonyítványukkal s az illeté-
kes plébánostól és hittanártól kiállított erkölcsi bizonyítvánnyal június hó 30-án a
délelőtti órákban jelentkezzenek felvételre a papnevelőintézet aligazgatójánál, aki
őket a szükséges utasításokkal el fogja látni. Akinek nem lesznek kéznél a jelzett
okmányok, jelentkezése nem vétetik figyelembe. Az orvosi vizsgálatot az intézeti or-
vos teljesíti. A tulajdonképeni felvételi vizsgálat július 1-én délelőtt lesz. Akik a
vizsgálat napjai alatt ingyenes szállást igényelnek, jelentsék be jövetelüket az inté-
zet aligazgatójánál, de élelmet hozzanak magukkal.

A papnevelőintézet növendékei ellátásukhoz maguk is tartoznak hozzájárulni.
Ennek mérvét mindenegyres növendéknél a szülők szociális viszonyainak, valamint
a növendék érdemességének figyelembevételével az intézet igazgatóságának javas-
lata alapján fogom megállapítani. A mindenki által fizetendő minimális ellátási hoz-
zájárulást a felvétel alkalmával közli az intézet igazgatósága.

1221

1948

Csak dicsérettel tudok megemlékezni az egyházmegyei papság legnagyobb ré-
széről, akik a legnehezebb körülmények között is oly áldozatos úgyszeretettel tettek
eleget 2015/1947. számú körlevéli rendelkezésemnek a Papnevelőintézet ellátására
szolgáló hozzájárulás beküldése tárgyában. Ebben a rendelkezésben már leszögeztem,
hogy életbevágó fontos ügyről van szó, s ezért nem tehetek kivételt, és a kötelezett-
ség teljesítéséért a plébániavezetőket és lelkészeket teszem felelőssé. Az alább fel-
sorolt hátralékosokat tehát jelen soraimmal felhívom, hogy a rájuk eső hozzájárulást
legkésőbb folyó évi május hó 31-ig küldjék be, mert ellenkező esetben június hó 1-től
kezdődően kongruájukat a hozzájárulás erejéig levonásba hozni rendelem.

Papnevelő-
intézeti
hozzájárulás
hátralékosai.

A hátralékosok a következők: Kémes, Majs, Sátorhely, Kárász, Szalatnak, Ba-
ranyajenő, Liget, Mozsgó, Bonyhád, Nak, Simontornya, Dunaföldvár-belváros, Duna-
földvár-külváros, Kalaznó, Kéty.

1222
1948

Tüzelőanyag
igénylése.

A szükséges téli tüzelőanyag mennyiség biztosítása végett az Anyag és Árhivatal már a tavaszi hónapoktól kezdve fokozatosan rendelkezésre bocsátja a megfelelő mennyiségű tüzelőanyagot. A tüzifát a helyileg illetékes közellátási kormánybiztosságok útján kell igényelni.

Felhívom az egyházi intézmények, intézetek (tehát iskolák, zárdák, plébániák, kultúrintézmények stb.) vezetőit, hogy a tüzelőanyag szükségletükről szóló bejelentést a Köznevelésben megjelenő úrlap-minta szerint a VKM I. főosztályának *azonnal* tegyék meg. A bejelentésnek legkésőbb május első felében meg kell történnie.

1223
1948

Az Eucharisztikus Papi Társulat ajánlása.

A papok eucharisztikus lelkületének ápolására hivatott az Eucharisztikus Papi Társulat. A Stat. Syn. 3. §-a értelmében ajánlom, hogy Tisztelendő Papjaim lehetőleg belépjenek abba, és annak kötelességeit áldozatos lélekkel teljesítsék. Jelen körlevelemhez csatolva megküldöm a Társulat ismertetőjét. Akik még nem tagjai, az ismertetőhöz csatolt lapon jelentkezhetnek a társulat tagjai közé Várkonyi János tolnai plébános, egyhmi igazgatónál. A Társulat régi tagjait is kéri az egyhmi igazgató, hogy az ismertetőhöz csatolt nyomtatványt megfelelően kitöltve szíveskedjenek elküldeni.

1224
1948

Templomi perselyezés a gerjени, aranyosgadányi, hidasi, ódalmandi, lothárdi és fürgedi templom építéséhez.

Jelen soraimmal elrendelem, hogy az összes templomokban történő perselygyűjtés eredménye folyó évi május 30-án a *gerjени*, június 13-án az *aranyosgadányi*, június 27-én a *hidasi*, július 4-én az *ódalmandi*, július 18-án a *lothárdi* és augusztus 1-én a *fürgedi* építendő templom céljára fordíttassék. A perselyezés előtt szíveskedjenek a plébániavezetők erre a nemes célra felhívni a hívek figyelmét annak kiemelésével, hogy valamennyi említett helyen az építéshez már az anyag túlnyomó része együtt van. A befolyt összeg „Gerjени templom” és így tovább jelzéssel azonnal beküldendő az Alapítványi Hivatal címére.

1225
1948

Felvétel a székesegyházi énekiskolába.

A pécsi székesegyházi énekiskolába felvételt nyerhetnek 8—10 éves fiúk, akik kellő szellemi képességgel, kiváló zenei hallással és szép hanggal rendelkeznek. Az intézet a lehetőség határain belül ellátási kedvezményben is részesíti az arra érdemes és rászoruló növendékeit. Jelentkezés május havában történik. Bővebb felvilágosítást az intézet igazgatósága ad. (Pécs, Inczédi Dénes-u. 9.)

1226
1948

Könyv ajánlása.

A Magyar Írás könyvkiadó cégnél (Budapest, VIII. Aggteleki-utca 2/a) jelent meg a jónevű írónak, Ijjas Antalnak *Húsz évszázad viharában* című egyháztörténelme. Jó anyagot nyújt arra, hogy az Egyház történetét a szószéken is felhasználhassuk. A 422 oldalas könyv ára 90 Ft, részletre 100 Ft.

Kelt Pécsen, 1948. évi május hó 6-án.

† FERENC s. k.
püspök.

A kiadásért felelős: Dr. Erdélyi Gyula, Pécs.

1948.

IV.

1813

1948

Jóleső örömmel hozom tudomására egyházmegyém Tiszt. Papságának és kedves híveimnek, hogy Szentséges Atyánk, XII. Pius pápa alázatos kérésemnek helyt adva folyó évi május hó 20. napján kelt legmagasabb elhatározásával

A segéd-
püspök úr
kinevezése.

Dr. ROGACS FERENC

apostoli protonotarius, szombathelyi püspöki általános helynök, a szombathelyi székeskáptalan nagyprépostja személyében *utódlási joggal koadjutort* méltóztatott mellém rendelni, akit egyben *sebastei címzetes püspökké* is kinevezni kegyeskedett.

Az új püspök a vas megyei Csendlakon született 1880. augusztus 21-én. A gimnáziumot Kőszegen, teológiai tanulmányait pedig a budapesti Pázmány Péter tudományegyetemen végezte kitűnő eredménnyel, ahol nemcsak teológiai doktorátust szerzett, hanem az egyetem bekebelezett doktora is lett. 1903-ban szentelték áldozópappá. Egy évi káplánkodás után mint püspöki szertartó és szentszéki jegyző három éven át a szombathelyi püspöki udvarban teljesített szolgálatot. 1907-től kezdve 5 éven keresztül mint lelki igazgató ritka felkészültséggel és buzgósággal nevelte a fiatal papi nemzedéket. Ebben a munkakörben mutatkozott meg igazán mélyeséges eucharisztikus lelkiülete, melyet nyomtatásban is megjelent elmékedései tükröznek. 1912-ben püspöki titkár, később irodaigazgató lett és 1928-ig végezte nagy odaadással az egyházmegyei közigazgatás fontos munkáját. De egyéb területeken is mindig fáradhatatlanul dolgozott. Tevékeny részt vett a szombathelyi Egyházmegyei Takarékpénztár és Martineum nyomda alapításában és vezette mindkét intézményt. Különböző társadalmi és hitbuzgalmi egyesületek élén a lelkipásztori és közéleti munkába is bekapcsolódott. 1929-ben lett a szombathelyi székeskáptalan tagja, amelynek 1944. óta nagyprépostja volt. Főpásztorának bizalmából 1945-től kezdve töltötte be a püspöki általános helynöki méltóságot, érdemeinek elismeréséül pedig 1947-ben apostoli protonotariussá nevezte ki az Apostoli Szentszék.

A püspökszentelés fenséges szertartása folyó évi június 29-én, az apostolfejedelmek ünnepén folyt le a szombathelyi székesegyházban, melyen úgy magam, mint a székeskáptalan és egyházmegyénk papsága is képviseltette magát. A consecratiot a Bíboros Hercegprímás úr a szombathelyi és győri püspök urak közreműködésével nagyszámú papság és óriási hívő sereg részvételével végezte.

Az új segédpüspök úr folyó évi július 15-én mutatta be hivatalosan a kineve-

zéséről szóló okiratot mind nekem, mind pedig a pécsi székeskáptalannak, és ezzel kánonilag új hivatalába lépett.

Amikor hálás szívvel megköszönöm Szentséges Atyánknak kegyes jóságát, hogy ilyen tapasztalatokban és tudásban egyaránt gazdag, apostoli lelkületű férfiút küldött segítőtársul a kereszthordozásban, bizvást remélem és elvárom, hogy Tiszt. Papjaim és kedves híveim őt, mint jövődő Főpásztorukat, ugyanolyan szeretettel zárják szívükbe, amilyennel engem mindenkor körülvettek, jelenlegi megbízatása alapján foganatosítandó intézkedéseit pedig ugyanazzal a köteles tisztelettel és engedelmességgel fogadják, amellyel az isteni és egyházi törvények szerint az Ordinariusnak tartoznak. Szívből kérjük számára a Mindenható kegyelmét, hogy apostoli küldetésében Isten dicsőségére, a halhatatlan lelkek javára és egyházmegyénk felvirágoztatására eredményekben gazdag munkát folytathasson.

A magam részéről ezután sem kívánok az egyházmegye kormányzásának nehéz gondjaitól és munkájától visszavonulni, hanem folytatni akarom azt olyan mérvben és mindaddig, amíg az isteni Gondviselés testi és lelki erőim birtokában megengedi. Mindazonáltal nagy megnyugvás számomra, hogy a vállaimra nehezedő teher mostantól kezdve megoszlik.

Ezekkel a gondolatokkal eltelve kérem a Mennyei Atya kegyelmeinek bőrségét és küldöm főpásztori áldásomat egyházmegyém minden egyes papjára és összes híveire.

* * *

Jelen közlemény a legközelebbi vasárnapon a szószékről felolvasandó a híveknek.

1814

1948

Monitum de
communicatione cum
acatholicis.

Suprema Sacra Congregatio Sancti Officii. Monitum.

Cum compertum sit variis in locis, contra Sacrorum Canonum praescripta et sine praevia S. Sedis venia, mixtos conventus acatholicorum cum catholicis habitos fuisse, in quibus de rebus fidei tractatum est, omnibus in memoriam revocatur ad normam canonis 1325 §. 3. prohibitum esse, quominus his conventibus intersint, sine praedicta venia, cum laici, tum clerici sive saeculares sive religiosi. Multo autem minus catholicis licitum est huiusmodi conventus convocare et instituere. Quapropter Ordinarii urgeant, ut haec praescripta ab omnibus adamussim serventur. Quae quidem potiore iure observanda sunt, cum agitur de conventibus, quos „oecumenicos” vocant, quibus catholici, sive laici, sive clerici, sine S. Sedis praevio consensu, nullo modo interesse possunt.

Cum vero, tum in praedictis conventibus tum extra ipsos, etiam actus mixti cultus haud raro positi fuerint, denuo omnes monentur quamlibet in sacris communicationem ad normam canonum 1258 et 731 §. 2. omnino prohibitam esse.

Datum Romae ex Aedibus S. Officii, die 5. Junii 1948. *Petrus Vigorita*, Notarius.

1815

1948

Ordo Visitationis Canonicae et S. Confirmationis.

Deo adjuvante Visitationem Canonicam tempore autumnali in districtibus Németiensi, Szentlőrincensi et Szigetváriensi, sequenti ordine instituam sacramentumque S. Confirmationis distribuam.

Die	5. Septembris	Pellérd	Die	19. Septembris	Helesfa
"	6.	"	"	20.	"
"	7.	"	"	21.	"
"	8.	"	"	22.	"
"	9.	"	"	23.	"
"	10.	"	"	24.	"
"	11.	"	"	25.	"
"	12.	"	"	26.	"
"	13.	"	"	27.	"
"	14.	"	"	28.	"
"	15.	"	"	29.	"
"	16.	"	"	30.	"
"	17.	"	"	1. Octobris	"
"	18.	"	"	2.	"

1816

1948

In concursu die I. Julii a. c. habito sequentes admissi sunt in Seminarium Novi alumni nostrum alumni: Tihamerus Bodosi et Joannes Kovács pro I-o a. theol.; pro V. cl. Seminarii. gymn.: Gustavus Funk, Adalbertus Hátsági et Stephanus Patkó, pro VII. cl. gymn.; Ladislaus Szomori.

1817

1948

Statutis Synodalibus (§. 23.) conformiter examina synodalia anno currenti — incidente festo Nativitatis B. Mariae V. — diebus 6. et 7., examina vero neopresbyterorum diebus 9. et 10. Septembris in aedibus Seminarii iuxta ordinem praescriptum servabuntur. Omnes igitur ad examina dicta obligatos hisce provo, ut semet Officio dioecetano insinuent adnotando, an ex materia integra, an vero ex parte, prout in §. 23. e. Stat. Syn. concessum est, examen synodale subire velint.

Examina synodalia et neosacerdotum.

1818

1948

Novi parochi nominati et investiti sunt: *Valentinus Kövári* administrator Szakadátensis ibidem et *dr. Victor Gergye* administrator Dunaföldvárensis in civ. int. ibidem. Administratores paroeciarum constituti sunt: *Ladislaus Darabos* parochus Beremendensis in Egerág et *Michael Ferkov* cooperador Egerágensis in Beremend. Novas curatias erigendi causa commissarii eppales missi sunt: *Ottocarus Curilovic* parochus Egerágensis ad Szilágy, *Vendelinus Kanizsay* vicarius Iregszemcsensis ad Bánfa, *Joannes Albert* cooperador Pécsváradensis ad Ódalmand, *Matthias Kriszt* cooperador Högyészensis ad Kisbudmér. Catechetæ facti sunt: *Joannes Redling* cooperador Quinque-Ecclesiensis Cathedr. in Gyöng, dein *Emericus Csányi* cooperador Pécsmecekszabolcsensis et *Ladislaus Kálmándy Papp* cooperador Pécsbánya-telepensis ibidem.

Personalia.

Cooperatores translati sunt: *Joannes Pleizler* ex Szászvár ad Pécsvárad, *Guillemus Fried* ex Abaliget ad Högyész, *Ladislaus Bogáthy* ex Sásd ad Iregszemcse, *Iulius Kiszely* ex Ujpetre ad Sásd, *Stephanus Horváth Militicsi* e Vásárosdombó ad Ujpetre, *Ladislaus Rozs* e Bába ad Vásárosdombó, *Georgius Aszmann* e Bátaszék ad Püspöknádasd, *Martinus Bezedeki* e Palotabozsok ad Bátaszék, *Adamus Békés* catecheta Quinque-Ecclesiensis ad Dunaföldvár civ. int. Neomystæ missi sunt cooperatores: *Vladimirus Fájth* ad Egerág, *Carolus Csontos* ad Szászvár, *Jacobus Windheim* ad Abaliget, *Franciscus Tóth* ad Bába, *Iulius Kalász* ad Palotabozsok, *Vendelinus Appl* ad Bikal, *Ladislaus Liphay* ad Tengelic.

1819

1948

Az egyházi javadalmak illetményadója.

Amíg a korábbi rendeletek mellett vitássá volt tehető az egyházi javadalmak *illetményadó* - fizetési kötelezettsége, ezt most a Magyar Közlöny 1948. május hó 20-i 113. számában megjelent 5660/1948. Korm. sz. *alaprendelet* és a Magyar Közlöny 1948. évi június hó 1-i 122. számában megjelent 193.500/1948. VII. P. M. sz. és az alaprendeletet is magában foglaló végrehajtás utasítás határozottan megállapítja.

Ezen rendelet 6. §-a és az ehhez fűzött utasítás 4. bekezdése szerint egyházi javadalmasoknál a következő jövedelmek esnek *illetményadó* alá:

- a) párbér,
- b) a javadalmas részére haszonélvezetül átengedett ingatlan megmunkálása céljából az egyházközség által szolgáltatott kézi vagy ígásmunka értéke vagy a haszonélvezett ingatlan megmunkálásának megváltása fejében az egyházközség által készpénzben fizetett összeg;
- c) esketési, keresztelési, avatási és temetkezési díjakból, valamint általában az egyházi cselekményekért a jogszokás alapján követelhető díjakból (pld. házszentelési kolledából) folyó bevétel;
- d) a misealapítványokból, istentiszteleti cselekmények végzése céljából létesített és egyéb alapokból (kepe megváltási alapból) vagy alapítványokból a javadalmas kezéhez folyó bevétel;
- e) az államtól, községektől (városoktól) egyházmegyétől, kegyurtól, vagy bármely közalaptól *illetmény* kiegészítés vagy más címen a javadalmashoz befolyt bevétel;
- f) a templomvagyon bevételi többlete, amennyiben a fennálló szabályok szerint az egyházi javadalmazás díjazására szolgál.

(5). Az egyházi javadalmasoknak a (4) bekezdés a-f) pontja alatt felsorolt jövedelmei után az *illetményadót* még abban az esetben is az egyházközség *tartozik megfizetni*, ha ezek a jövedelmek az egyházi javadalmas kezéhez nem az egyházközségen keresztül jutnak.

A 7. §. szerint az *illetményadó* kulcsa 12. százalék. Kivételesen 2 százalék alá esnek a kormány igazgatása alatt álló közalapoktól és közalapítványoktól (vallásalap) és a társadalmi úton közadakozásokból fenntartott szervezetek által fizetett *illetmények*.

A 8. §. szerint az *illetményadó* a munkáltatót terheli. Az egyházi (hitközségi) javadalmasoknál ebből a szempontból a munkáltatónak az egyházközséget (hitközséget) kell tekinteni.

A 11. §. és az ehhez fűzött végrehajtási utasítás 4. bekezdése szerint az *illetményadót* a munkáltató köteles kiszámítani. Az *illetménykimutatást* havonta két példányban kell elkészíteni s egyik példányát a hó 15. napjáig a 10. §-ban meghatározott községi elöljáróságához (városi adóhivatalhoz) benyújtani. A munkáltató az *illetménykimutatás* másodpéldányát az (1) bekezdésben említett nyilvántartással együtt öt évig megőrizni és az ellenőrzésre hivatott hatóságoknak, illetőleg azok küldötteinek felmutatni köteles.

1820

1948

I. §. Egy évi működés mérlege.

Euge-tájékoztató.

Az Euge 1947. június 1-től 1948. június 1-ig az egyházmegyei főpásztori irodák útján kapott 168.008 forintot. Ebből az összegből a következő szolgáltatásokat nyújtotta:

1. Kórházi, klinikai, tudószanatóriumi és gyógykúra-kezelésben részesített 301 személyt 5606 ápolási nappal; az átlagos ápolási időtartam személyenként 18.6 ápolási napnak felel meg.

2. A szolgáltatás betegségi nemenkint a következőképen oszlik meg:

Belgyógyászat	122
Sebészet	56
Vegyés	123

3. A szolgáltatásra fordított összeg 169.475 forint; a megtérített utiköltség 1536 forint; ez összesen 170.011 forint. Ebből levonandó a nem ágyhoz kötött gyógy-üdülők és gyógyfürdőzők által térített 4098 forint; a tényleges kiadás 165.913 forint, ami elosztva 5606 ápolási nappal, egy ápolási nap átlagos költsége 29.59 forint.

II. §. Eljárási Szabályzat 1948. július 1-től 1949. július 1-ig.

1. Az Euge Országos Papi Betegsegélyző tagja minden felszentelt világi pap, legyen az akár aktív, akár nyugdíjas, aki más biztosító intézetnek nem tagja, valamint mindazok a szerzetesek, akiknek az Euge-be való felvételét rendfőnökeik a nm. Püspöki Kartól 1948. június 1-ig kérték és akik szintén nem tagjai más biztosító intézménynek.

2. Az Euge-tagság havi járuléka átlagban véve 5.25 forint. Ezt az összeget az egyes egyházmegyei központok 1—10 forintig terjedő havi járulékokra — a papság teherbíró képessége szerint — felosztva vetik ki s utalják át minden hónap elején az Euge folyószámlájára. Vannak egyes egyházmegyék, amelyek a betegsegélyezés havi járulékát nem az átlagos 5.25 forintban, hanem ennél magasabb összegben állapították meg. Az így előálló összegkülönbséggel olyan szolgáltatásokban részesítik az arra rászoruló papjaikat, amelyeneket az Euge nem nyújt.

III. §. Szolgáltatások.

1. Minden betegnek joga van azt a kórházat, klinikát, tudószanatóriumot igénybe venni, amely neki a legjobban megfelel. Az Euge térítése azonos a népjóléti minisztérium által mindenkor megállapított s az O. T. I., M. A. B. I., O. T. B. A. nyújtotta napi térítéssel. Ez a kórházak neme szerint jelenleg hol napi 18 forint, hol pedig napi 23 forint.

2. Mindazok számára, akik a III. §. 1. pont alatt jelzett napi térítés ellenében — sicut clericum decet — idegen kórházban elhelyezkedni nem tudnak s nincs módjukban, hogy a felmerülő különbözetet saját anyagi erejükből fedezzék, azok elhelyezéséről az Euge Budapesten két helyen gondoskodik: az Irgalmasrend közkórházában (Bp., Kunfi Zsigmond-út 17, volt Zsigmond király-útja 17) és az Assisi Szent Ferenc Leányai hűvösvölgyi kórházában (Széher-út 45.). Azokat, akik e két kórház valamelyikét veszik igénybe, s különszobát nem igényelnek, kiadások kórházi vonatkozásban — sem orvosságért, sem orvosi honoráriumért — nem terhelik.

3. A tudószanatóriumokban utalt betegek után az Euge az O. T. I., M. A. B. I., O. T. B. A. által fizetett térítéseket biztosítja.

IV. §. *Akut, sürgős esetek alkalmával* az Euge haladéktalanul megfizeti a szokásos napi térítést. Az ezenfelüli kiadások méltányos s a lehetőség keretein belül történő térítéséről félvévenként az egyházmegyei aula-igazgatók együttes tanácsa dönt. (Akut esetben értjük mindazt az egészségügyi esetet, mely azonnali orvosi beavatkozást kíván, különben a beteg élete forog kockán.)

V. §. *Mit nem nyújt a Papi Betegsegélyző?*

1. Az Országos Papi Betegsegélyzőnek egyelőre nem célja, hogy a betegségi biztosítás egész területét felölelje. Nem a 10—50 forintos egészségügyi kiadásoktól, hanem a többszáz, sőt többezer forintos tételek kifizetésétől akarja megmenteni papjainkat. Ezért a szolgáltatásait is e szempontból korlátozza.

2. Az Euge központhoz intézett gyakori kérelmek további elkerülése végett kénytelenek vagyunk hangsúlyozni, hogy az Országos Papi Betegsegélyző nem fizeti a helyi orvosokat, kórházon és szanatóriumon kívül nem ad semmiféle gyógyszert, egyáltalán nem fizet fogkezelési költségeket s nem gondoskodik gyógyászati segéd-eszközökről. Azonkívül nem ad semmiféle térítést az ambulanciás (bejárással egybekötött) kórházi kezelése után.

3. Előfordulnak azonban olyan esetek, amikor a betegnek heteken át kell pl. besugárzásra, vagy egyéb kezelésre kórházba járnia, tehát nemcsak egynéhányszori kórházi ambulanciás kezeléstről (pl. kis műtétről) van szó, hanem hosszabb időtartamú gyakori kezeléstről. Ilyen esetekben a betegnek joga van kórházi számláit egyházmegyei hatóságán keresztül az Euge központba eljuttatni, ahol az időről-időre összehívandó központi tanács állapítja meg, hogy az illető mekkora térítésben részesüljön. Ez a térítés egy év leforgása alatt semmiesetre sem lehet nagyobb, mint amennyi fizetendő egy vidéki kórházban fekvő beteg után, ha az 28 ápolási napot töltött ott el.

4. Az Euge 1948. július 1-től utiköltségtérítést nem ad. Kivételt képez mindazok taxiköltségének megtérítése, akik Budapest valamelyik állomásáról autótaxin jutnak el a magaslaton fekvő Széher-úti kórházba. Az Euge csakis az odajutás autó költségét vállalja.

VI. §. *A jelentkezés módja.*

1. A sürgős, akut eseteket leszámítva, a jelentkezés kórházi beutalás végett sohasem történik közvetlenül az Euge központnál. A kórházi ápolást, vagy egyéb szolgáltatást igénylő orvosi javaslattal kéri az egyházmegyei hatóságot kérvénye láttamozására és továbbítására. Amint az Euge ezt a láttamozott kérvényt megkapja, haladéktalanul — és közvetlenül — értesíti az illetőt, hogy mikor utalja be az Irgalmasrend budapesti közkórházába, vagy az Assisi Szent Ferenc Leányai Széher-úti kórházába. Ha valaki ilyen kórházat akar igénybe venni, — az akut eseteket leszámítva, amikor is az illető a lehetőségek szerint szabadon cselekszik, — előzetesen írásban kéri az Egyházmegyei Főhatóságot s csak az engedély megkapása után foglalhatja el helyét a kiválasztott kórházban. A Főhatóság e tényről az Euge-t haladéktalanul értesíti.

VII. §. Nyári kúrák.

A) Magaslati kúrák.

1948. július 1-én megnyílik az Országos Papi Betegsegélyző mátraszentimrei Stella-otthona tizenkét szobával, 870 méter magasságban.

1. Az Euge — az egyházmegyei főhatóságok útján hozzá terjesztett kérelmekre a mátraszentimrei Stella Otthonban mindazokat beutalja, akik olyan orvosi bizonyítványt mutatnak fel, amely szerint gyógyulásukhoz elengedhetetlenül szükséges a magaslati levegő. A beküldött orvosi bizonyítványokat az Euge a saját szakorvosaival felülvizsgálta és szükség esetén a beutalandókat külön orvosi vizsgálatnak veti alá. A Stellában nincs orvosi ellátás. Az életforma pensiójellegű. Minden beutalt napi 15.— forintot tartozik téríteni.

Szabad szobák esetén az Euge minden pihenni vágyó Főtisztelendő Urat szívesen lát. Az ilyen természetű kérelmeket közvetlenül kérjük az Euge címére (Euge, Budapest, IV., Ferenciek-tere 7. III. lépcső, I. emelet 8.) A fizetendő díjak tekintetében a mindenkori mátraszentimrei pensióárak irányadók. Mindazok, akik az egyházmegyéek főpásztorainak felhívására hozzájárultak az otthon felépítéséhez, 25 %-os kedvezményben részesülnek.

B) Gyógyvízkúrák.

Az Euge a reumában és ízületi bántalmakban szenvedő Főtisztelendő Urak számára a következő gyógyvízkúra lehetőségeket biztosítja az 1948. év nyarán.

1. *Budapesten a Császárfürdőben:* A budapesti gyógyvízkúrázóknak az Euge lakást és ellátást egyelőre nem tud biztosítani. Ezekről mindenki maga gondoskodik. Az Euge vállalja a fürdőorvosi vizsgálatért s a jegyekért fizetendő díjak kiegyenlítését.

2. *Hajdúszoboszlón.* Az Euge 100.— forinttal támogatja azokat, akik a nyár folyamán Hajdúszoboszlón végzik gyógykúrájukat. *Feltételek:* a) a gyógykúrázóknak legalább 14 napig kell Hajdúszoboszlón tartózkodnia. b) A napi ebédjét vagy a Szatmári Irgalmas Nővérek, vagy Halász Irén urasszony pensiójában (az illető urasszony kápolnát is tart fenn a papság számára) kell 14 napra lekötöni. c) Az Euge csak természetben s nem készpénzben nyújt szolgáltatásokat, ezért a 100.— Ft segélyt kivétel nélkül a nevezett pensiókkal közvetlenül számolja el. E pensiók viszont 100.— forinttal kisebb pensió díjjal terhelik az illető Főtisztelendő Ur számláját. d) A reggelijéről és vacsorájáról, valamint a lakásáról ki-ki saját maga szabadon gondoskodik. A két pensió lakásbiztosítás végett a lehetőségek szerint szívesen siet a főtisztelendő úrak segítségére. E célból ajánlatos a levelezést közvetlenül velük felvenni. e) Az Euge kedvezményes fürdőjegyek biztosítása végett a fürdőigazgatósággal szerződést köt. A kedvezményes jegyek árát azonban nem téríti meg.

3. *Hévízen.* a) Az Euge a hajdúszoboszlói segélyhez hasonlóan 100.— Ft segélyben részesíti mindazokat, akik Hévízen végzik gyógykúrájukat. b) A feltételek azonosak a 2. pont alatt közölt feltételekkel. Az ebéd lekötésének helyét, illetve a pensiók tulajdonosának nevét Dr. Végh József helybeli esperesplébános úr közli a Hévízre érkezőkkel.

4. Mindazok, akik a fenti gyógykúra lehetőségekkel élni kívánnak, kérelmüket az egyházmegyei főhatóság útján terjeszék fel az Euge-hoz. Az Euge-tól kapott válaszirás felmutatása szolgál, mind Hévízen a jegyek kedvezményes megvételére, valamint a 100.— ft.-os pensiókedvezmény biztosítására.

1821

1948

Irodalmi mű-
vek ajánlása.

Geyer József orgonalogus *Kis Orgonakalauz* címen igen tanulságos útbaigazítást adott ki arról, amit az orgonáról a templomigazgatónak is tudnia kell. Készségesen ajánlom az értékes munkát T. Papjaim figyelmébe. Kapható Magyar Kórusnál (Budapest XII., Kiss János altbnagy-utca 55.) darabonként 4, tömeges rendelésnél 3 ft-ért.

A Korda kiadásában három jó elmélkedési könyv jelent meg: Dr. Megyesi Schwartz Antal, *Szűz Mária élete* (elsősorban tökéletességre törekvő lelkek számára), ára 8 Ft; Dr. Rajz Mihály, *Elmélkedések a katekizmusból* (mindenkinek), ára 16 Ft; Schnattner Szigfrid O. S. B., *Minden napunk Isten-szolgálat* II. kötet (papoknak és szerzeteseknek), ára 12 Ft.

Kelt Pécsen, 1948. évi július hó 15-én.

† FERENC s. k.
püspök.

A kiadásért felelős: Dr. Erdélyi Gyula, Pécs.

1948.

V.

2364

1948

Emmi Patres Pontificiae Commissionis ad Codicis canones authentice interpretandos, propositis in plenario coetu quae sequuntur dubiis, responderi mandarunt ut infra ad singula:

Responsa
ad proposita
dubia.

I.

De iure Superioris religiosi inspiciendi subditorum litteras

D. An religiosi exempti, in casibus in quibus Ordinario loci subiiciuntur, libere possint, ad normam can. 611, litteras nulli obnoxias inspectioni ad eundem Ordinarium mittere et ab eodem recipere.

R. Affirmative.

Datum Romae, e Civitate Vaticana, die 27. m. Novembri a, 1947.

II.

De privilegio fori

D. I. Utrum, ad incurrendam excommunicationem vel suspensionem de quibus in can. 2341, sufficiat ut quis, ausu temerario, personam ex recensitis in eodem canone conveniat coram laico iudice, an requiratur ut persona conventa re a iudice citetur.

R. Affirmative ad primam partem, negative ad secundam.

D. II. An interpretatio data in responso ad dubium I-um valeat retrorsum.

R. Negative: et vim exerit a die publicationis in Actorum Apostolicae Sedis Commentario Officiali.

Datum Romae, e Civitate Vaticana die 26. m. Aprili a. 1948.

III.

De matrimonio per procuratorem

D. Utrum procuratorem, de quo in can. 1089 §. 1. mandans ipse designare debeat; an eiusdem designationem alii committere valeat.

R. Affirmative ad primam partem, negative ad secundam.

Datum Romae, e Civitate Vaticana die 31. m. Maio a. 1948.

L. S. M. Card. Massimi, Praeses.

A Coussa, Ordinis Basilianorum Aleppen., a Secretis.

2365

1948

Exc-mus ac
Rev-mus D.
Episcopus
Coadiutor
vicarius gen.
eppalis.

Cum *Dr Franciscus Hanuy* Protonotarius Apostolicus et canonicus lector munus Vicarii Nostri generalis nuperrime Nobis magnanime obtulisset, gratiaque S. Sedis Apostolicae Exc-mo ac Rev-mo Domino *Dre Francisco Rogács* Episcopo Coadiutore Nobis dato uberius auxilium infirmitati Nostrae largiri dignata esset, supra laudatum drem Franciscum Hanuy, summo honore Ipsi exhibito, ab officio Vicarii generalis relevantes, Eundem Exc-mum ac Rev-mum Dominum Episcopum Coadiutorem *Drem Franciscum Rogács* in partem laborum Nostrorum adsciscere decrevimus. Ipsum igitur Vicarium Nostrum generalem creavimus, constituimus et nominavimus, dantes et concedentes Eidem omnia iura, privilegia et facultates, quae Vicario generali iuxta canones Codicis I. C. et rescriptorum Apostolicorum decreta, receptasque Almae Nostrae Dioecesis consuetudines vi officii competunt, exceptis solummodo iis, quae res personales sacerdotum respiciunt, quaeve ex iure mandatum Nostrum speciale requirunt.

Quae cum venerabili Clero dioecesano cunctisque, ad quos horum scientia pertinet, praesentibus significamus, speramus fore, ut omnes et singuli iurisdictioni Nostrae subditi Ipsum tamquam Vicarium Nostrum generalem recognoscant et suscipiant, Eidemque propter Deum et conscientiam, uti par est, reverentiam et obsequium semper exhibeant.

2366

1948

Examina
Synodalia.

Diebus 6. et 7. Septembris a. c. examina synodalia subierat et approbatus est *Georgius Elm.*

2367

1948

Obitus
Dionysii
Mosonyi et
Francisci
Bárd.

Maesto animo communico *Drem Dionysium Mosonyi* Protonotarium Apostolicum, praepositum maiorem Capituli nostri Cathedralis, gravi infirmitate confractum, sacramentis tamen pie reffectum die 15. Septembris a. c. ad aeterna tabernacula transiisse. Anno 1874. natus, et semisaeculum ante in urbe aeterna, cuius spiritu totus repletus est, sacerdos ordinatus iam inde ab eodem tempore vitam perduxit clericalem exemplarem, qua nihil aliud unquam prae oculis habuit, nisi Dei gloriam salutemque animarum promovendam. Etenim sive in dioecesi administranda, sive in bonis temporalibus gerendis animo semper indefesso ac iugi operositate rebus ecclesiasticis usque ad ultimum halitum operam navabat. Post aliquot annos in munere cooperatores peractos anno 1903. Curiae episcopali applicatur, quam non amplius reliquit, nisi anno 1926., ut fidelis adiutor Archipraesulis Colocensis eidem usque ad mortem auxilio esset. Interim diversissimis muneribus functus multis honoribus ornatus est. Anno 1906. secretarius eppalis, anno 1907. capellanus Suae Sanctitatis hon., anno 1911. assessor consistorialis, anno 1913. director cancellariae eppalis, anno 1915. camerarius Suae Sanctitatis, anno 1917. canonicus Capituli Cathedralis, anno 1918. abbas tit. S. Benedicti de Szkalka, anno 1921. vicarius gen. eppalis, anno 1922. protonotarius apostolicus, anno 1937. praepositus maior eiusdem Capituli nominatus est. Quae quidem ornamenta et honores vere promeruit, cum in liberalitate erga pauperes, in longanimitate, in officiis conscientiose adimplendis aliisque virtutibus clericalibus vix unquam superari potuit. Memoria eius in omnibus, qui eum noverant, benedicta manebit.

Die 22. Augusti a. c. exercitiis spiritualibus pie peractis sacramentisque susceptis morte piissima animam suam Creatori reddidit *Franciscus Bárd* administrator Pálfaensis anno aetatis suae 49-o, sacerdotii vero 18-o. Per octo annos cooperatorem egit in diversis paroeciis, deinde anno 1938. parochus nominatus est in Nak, unde anno 1943. ad paroeciam Tengelic, mox anno 1946. ad Pálfa translatus est.

Animas denatorum confratrum piis omnium precibus triumque Sacrorum praescriptorum suffragiis enixe commendo.

2368

1948

Carolo Horváth v-a-diacono districtus Szekszárdensis ab eodem munere erga Personalia.
preces proprias relevato, novus v-a-diaconus eiusdem districtus nominatus et investitus est *Franciscus Tillinger* parochus Várdombensis. Administratores paroeciarum translati seu constituti sunt: *Josephus Müller* iun. ex Erdősmecske ad Majs, *Tiburtius Bujdosó* e Majs ad Erdősmecske, *dr. Geysa Kovács* catecheta Mohácsensis ad Pálfa. Novus catecheta ad Gymnasium Mohácsense missus est *Ladislaus Gyimesi*.

Cooperatores translati sunt: *Franciscus Soroncz* e Tolna ad Lakócsa, *Guilelmus Gyimesi* e Döbrököz ad Tamási, *Constantinus Havassy* ex Ozora ad Döbrököz et *Joannes Szalay* ad Ozora. *Nicolaus Hergenröder* cooperator Püspökbogádenis studia musicae sacrae peragendi causa a servitio dioecetano ad annum relevatus est.

2369

1948

Josephus Mislai sacerdos dioecetanus iudicio criminali rite peracto condemnatus ad normam can. 2388. §. 1. degradatus est et ad statum laicalem redactus. Degradatio.

2370

1948

Immár harmadik éve kopogtat a papnevelőintézet egykori növendékeinek meg- A papnevelő-
értő papi szívéen, a szükségben levő édesanya gyermekeihez fordul segítségért. Jól- intézet fenn-
eső örömmel állapítom meg, hogy egyházmegyém papsága — alig egy-két szomorú tartásához
kivétellel — így fogta fel múlt évi 2015/1947. számú körlevéli rendelkezésemet, és hozzájárulás.
ezért a leküzdhetetlennek látszó nehézségek ellenére is áldozatos lélekkel hiánytalanul tett eleget felhívásomnak. Ez természetes is. Aki ugyanis még most sem látja, hogy a szeminárium fennmaradása és nyugodt munkája az Egyház számára élet-halál kérdése, tehát minden más, bármilyen tiszteletreméltó célnál is fontosabb, az nagyfokú korlátoltságról, illetve a papi lelkület hiányáról tesz tanúságot. Ezért elvárom, hogy az a néhány hátralékos is sürgősen tegyen eleget a múlt évről elmaradt beszolgáltatás kötelezettségének, a most kezdődő iskolai évre pedig kivétel nélkül mindenki pontosan teljesítse.

A hozzájárulás mérvét a múlt évihez hasonlóan egyelőre ezidén is *minden hívő után 15 fillérben* állapítom meg, amit mint minimális összeget minden plébániának legkésőbb folyó évi december hó 31-ig be kell küldenie. A hátralékosokat a jövő év első hónapjaiban pellengérré állítom, és neveiket megszegyenítésül közzéteszem.

Akik a hozzájárulást könnyebben tudnák terményekben teljesíteni, mint pénzben, forduljanak a papnevelőintézet igazgatóságához, és előbb tárgyalják meg a dolgot.

Nem akarok sem a papságra, sem a hívekre elviselhetetlen terheket róni, ezért állapítottam meg a hozzájárulás mérvét ily módon. Előre felhívom azonban a figyelmet arra, hogy ha a papnevelőintézet anyagi helyzete a körülmények alakulása miatt, vagy bármi más okból még rosszabbá válnék, a hozzájárulás összegét a szükséghez mérten időközben is fel fogom emelni, még pedig visszamenőleges hatállyal.

2371

1948

A Katolikus Egyházközségek Igazgatási és adóztatási Szabályzata 22. §-ának a. pontja szerint a katolikus jellegű iskolák tanári és tanítói karának képviselői hivatalból tagjai az egyházközségi képviselőtestületnek, a 41. §. értelmében pedig az igazgatótanító, vagy kántortanító az egyházközségi tanácsnak is hivatalból tagja, amennyiben nem volna az olyan jogcímen, hogy az egyházközségi jegyző tisztségét tölti be. Miután iskoláinkat elvették és azoknak katolikus jellegét megszüntették, a hivatalból való tagságnak ez a jogcíme megszűnt. Allami iskoláknál kántortanítói Tanítók hivatalból való tagságának megszűntetése az egyházközségi képviselőtestületben és tanácsban.

állás nem is lehetséges, csak tanítói állások vannak, mert a kántori teendők végzése a szent szertartásoknál nem állami, hanem egyházi szolgálat. Állami tanítónak ez csupán mellékfoglalkozását képezheti, amennyiben őt az egyházközség erre alkalmazza. Állami tanító is lehet tagja az egyházközségi képviselőtestületnek és tanácsnak, de csak választás alapján, vagy kinevezés útján. Ennek következtében mindazok, akik akár tanítói, vagy tanári állásuk jogcímén, akár igazgatói vagy kántortanítói minőségük alapján voltak hivatalból az egyházközségi képviselőtestületnek, vagy tanácsnak tagjai, a tagok közül haladéktalanul törölendők, vagy ha érdemeik alapján, katolikus elvhűségüknél és jellemüknél fogva méltók rá, kinevezésüket kell kérni, figyelemmel azonban arra, hogy a kinevezett képviselők száma nem lehet több a választott tagok 1/5-énél.

A 22. §. a. pontja a hivatalból való tagok közé sorolja a kántort is. Ez továbbra is érvényben marad. Ha tehát az egyházközségi képviselőtestület azt, aki a katolikus iskolánál kántortanító volt, vagy bárki mást, akinek kántori oklevele van, egyházhatóságilag jóváhagyott határozattal kántornak alkalmazza akár ideiglenesen, akár az önálló kántori állás megszervezése után véglegesen, alkalmazásának idejére hivatalból lesz tagja a képviselőtestületnek.

A 27. §. (8) bekezdése szerint, ha valahol a katolikus jellegű iskola tanítóját választották egyházközségi jegyzővé, az köteles volt ezt a tisztséget elfogadni és a velejáró munkát teljesíteni. Megválasztható egyházközségi jegyzővé a kántor is, aki hivatalból tagja a képviselőtestületnek, megválasztható állami tanító is, akár választás, akár kinevezés folytán került be a képviselőtestületbe, vagy a képviselőtestület tagjai közül bárki, ha alkalmas rá, ezeknek azonban szabad tetszésétől függ a jegyzői tisztség elfogadása.

Azoknak a tanítóknak és tanároknak a helyére, akiknek hivatalból való tagsága az egyházközségi képviselőtestületben iskolánk elvétele következtében megszűnt, nem lehet póttagot behívni, mert ezt az egyházközségi szabályzat 25. §-a csak arra az esetre írja elő, ha nem hivatalból való, hanem választott képviselő helye üresedik meg.

Ahol az egyházközségnek nincsen most jegyzője, mert az a fentiek értelmében megszűnt tagja lenni hivatalból az egyházközségi képviselőtestületnek, a legközelebbi ülésen meg kell választani a jegyzőt a képviselőtestület tagjai közül és az erről felvett jegyzőkönyvet a fellebbezési határidő leteltével két példányban fel kell küldeni az Egyházmegyei Hatóságnak jóváhagyás végett.

2372

1948

Kántori
állások
újjászerve-
zése.

A nm. Püspöki Kar döntése értelmében augusztus hó 1-vel a kántortanítói állások megszűntek. A kántori állások tehát mindenütt újjászervezendők. Adják ezt Tisztelendő Papjaim a kántortanítók tudtára és gondoskodjanak megfelelő kántorról egyelőre ideiglenes alkalmazással, mert erre nézve rövidesen új püspökkari rendelkezés jön.

2373

1948

Biztosítási
díjak.

Mult évi VII. sz. körlevelemben 2564/1947. szám alatt felhívtam a figyelmet arra, hogy biztosítási díjfizetési kötelezettségének mindenki idejében tegyen eleget, nehogy a díjakat bírósági uton kelljen behajtani. Minthogy a biztosító Szövetkezet jelentése szerint többen nem tettek eleget köteletségüknek, újból nyomatékosan felhívom az érdekeltek figyelmét fenti számú rendelkezésem pontos betartására. Ez az egyházközségek érdeke is, mert az új bevallások által a lemérsékelt díjtételek mellett, ha csak annyi lesz is a fizetendő díjösszeg, mint eddig volt, akkor is nagyobb lesz a biztosítandó összeg és ha nem volna így sem teljes értékű a biztosítás, legalább jobban megközelíti a valóságos értéket.

Ezzel kapcsolatban felhívom Tiszt. Papságom figyelmét arra, hogy jelen körlevelem vétele után *haladéktalanul jelentsék* az Alapítványi Hivatalnak, hogy melyek azok a biztosított objektumok, amelyek az államosítás folytán állami tulajdonba kerültek. Ezek után a biztosítási díj csak 1948. július hó 16-ig fizetendő. Ezen idő utáni díjakat a biztosító intézet törli, illetve elszámolja.

2374

1948

Közérdekű mivoltánál fogva közlöm a magyar Pénzügyminisztériumnak az alábbi körrendeletét és felvilágosító átiratát.

1. Az egyházi *javadalmi ingatlanok jövedelme után fizetendő illetményadó kérdésében* a 262.413/1948. P. M. VII. szám alatt kiadott és valamennyi pénzügyigazgatóságnak, állami adóhivatalnak, illetőleg kerületi adófelügyelőségnek szóló körrendelet a következőket mondja:

„Az illetmény adóról szóló 5.660/1948. Korm. sz. rendelet végrehajtása tárgyában kiadott 193.500/1948. VII. P. M. számú rendelet (Magyar Közlöny 122. szám 6. §-ának (1) bekezdéséhez fűzött utasítás (4) bekezdése a.—f. pontok alatt tételesen sorolja fel az egyházi javadalmasnak azokat a jövedelmeit, amelyek az illetményadó megállapításánál az adó alapjául szolgálnak. A felsorolás nem tartalmazza az egyházi javadalmas haszonélvezetében álló ingatlan jövedelmét, ennek ellenére több panasz érkezett hozzám, hogy egyes helyeken azt a jövedelmet is figyelembe veszik az illetményadó megállapításánál. Meghagyom ezért a Címnek, hogy ezt a jogszabályba ütköző helytelen gyakorlatot haladéktalanul szüntesse meg és a korábban ilyen módon kiszámított és előírt illetményadót hivatalból helyesbítse.”

2. A *mezőgazdasági fejlesztési járulék ügyében* 262.413/1948. P. M. VII. a következő hivatalos pénzügyminiszteri közlést adták ki:

„Az ország területén kialakult gyakorlat szerint az egyházi javadalmasok javadalmi földjeiket nem maguk művelik meg, hanem azokat haszonbérbe, vagy részeshaszonbérbeadás útján hasznosítják. A 7090/1948. Korm. számú rendelet végrehajtásáról szóló 221.400/1948. P. M. sz. rendelet 4. §-ához fűzött utasítás (2) bekezdése értelmében mezőgazdasági fejlesztési járulékot olyan ingatlanok után, amelyek haszonbérbeadás útján vannak hasznosítva, a haszonbérlő köteles fizetni. Az idézett törvényhely 4. §-ához fűzött utasítás (3) bekezdése szerint viszont az olyan ingatlanok után, melyek részeshaszonbérbe vannak kiadva a mezőgazdasági járulékot a terméseredményből járó részarányában a részeshaszonbérlő tartozik viselni. Az idézett rendelkezés következtében tehát az egyházi javadalmasok javadalmi földjeik után mezőgazdasági fejlesztési járulékot vagy egyáltalán nem, vagy csak csökkentett mértékben fizetnek. A teljes összegű mezőgazdasági fejlesztési járulék az egyházi javadalmasokat csak abban az esetben terheli, ha a javadalmas a javadalmat házikezelésben maga hasznosítja. Nem vitás, hogy a mezőgazdasági fejlesztési járulék a javadalmasoknak külön megterhelést jelent, azonban a járulék fizetése alól a javadalmasokat mentesíteni nem lehet, mivel a mentesítés méltánytalan volna az országnak ezt a terhet viselő többi földbirtokosával szemben. Ez a méltánytalanság még szembetűnőbbé válik, ha figyelembe veszem, hogy a javadalmi földjeiket saját kezelésben hasznosító egyházi javadalmasoknak a földbirtokból származó jövedelmen felül még egyéb forrásból származó jövedelmeik is vannak.”

2375

1948

Tudomásomra jutott, hogy egyes közigazgatási hatóságok a plébániahivataloktól iparkodnak bekérni az egyházközségi képviselőtestületek névsorát vagy egyéb névsorokat. Felhívom Tisztelendő Papjaim figyelmét, hogy a névsort fegyelmi vétség terhe mellett csak írásos utasításomra szabad kiadni. A kérelmező hatóságok mindenkor hivatalomhoz utasítandók.

Illetményadó és mezőgazdasági fejlesztési járulék az egyházi javadalmi ingatlanok után.

Egyházközségi képviselőtestületi, vagy egyéb névsorok csak egyházhatósági engedéllyel adhatók ki.

2376

1948

Általános
iskolák hittan
könyvei.

Mihez tartás céljából közlöm, hogy az általános iskolákban ezidőszerint még csak az alábbi tankönyvek vannak engedélyezve a kormányhatóság részéről:

126 I—II. osztály: Elemi Katekizmus (esztergomi). Ára 1.20 forint. 12.

294 III—IV. osztály: Kis Katekizmus (esztergomi). Ára 2.80 forint. 14.

336 III—IV. osztály: Pokorny: Kis Biblia (csak 1948-as kiadás használható). Ára 3.20 forint. 12.

315 V. osztály: Radó—Rajeczky: Az Anyaszentegyház Istentisztelete. Ára 3.— forint.

315 VI. osztály: Radó—Rajeczky: Az Üdvösség Története. Ára 3.— forint. 7

Ezeknek a tankönyveknek a bevezetését engedélyezem.

Az általános iskola VII—VIII. osztálya részére tankönyv még nincs. Ezekben az osztályokban a Nm. Püspöki Kar által kiadott Tanterv- és Utasítás szerint a hit igazságait (dogmatika, VII. osztály), illetőleg az erkölcsi törvényeket és kötelességeket (morális, VIII. osztály) kell tanítani. A hitoktató ezekben az osztályokban a Katekizmusra támaszkodva részletesebben taglalja az anyagot és megfontolt magyarázattal igyekezzen pótolni azt, ami tankönyv hiányában másképpen meg nem tanítható.

2377

1948

Könyv-
ajánlás.

A liturgikus lelki elmélyülést szolgálják az alábbi kiadványok, melyek az Actio Catholica Női Bizottságánál (Budapest, IV. Ferenciek-tere 7.) kaphatók. *Mise-könyv* (a vasár- és ünnepnapi misék szövegével). Ára 20.— Ft. *Az Egyház reggeli és esti imádsága* (a Prima és Completorium szövege). Ára 2.— Ft. Ugyanennek kivonata, mint a család reggeli és esti imája, —.50 fillér.

Kelt Pécssett, 1948. évi szeptember hó 19-én.

† FERENC s. k.
püspök.

A kiadásért felelős: Dr. Erdélyi Gyula, Pécs.